

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Prof. Nicolae Colan: Biserica răstignită.

Isidor Todoran: Suferință și remediu.

Rep.: Un moment istoric...

Calvarul parohiei ortodoxe Geaca din jud. Cluj.

Rep.: Conferință religioasă.

Cronică.

Ordine circulare.

Concurs pentru distribuirea de burse.

SPRE STATUL PĂGÂN

BISERICA RĂSTIGNITĂ

Nimeni nu poate osândi preoțimea noastră pentru exagerate pretenții de viață confortabilă, pe care le-ar fi avut vr'odată. Viața preoțimii ortodoxe de pretutindeni, dar mai ales din Ardeal, s'a distins totdeauna printr'o simplitate aproape țărănească, printr'o modestie creștinească și printr'o sărăcie vecină cu mucenicia.

Indeosebi față de stat pretențiile preoțimii au fost totdeauna sub nivelul înalțelor ei vrednicii și realizări.

Astăzi nime nu mai contestă adevărul, că statul român s'a încheșat, s'a desvoltat și a ajuns la măreția lui de astăzi mai ales prin osârđia, ostelile și eroismul slujitorilor sfintei noastre Biserici. De aceea, cucernicii voevozi, viețile cărora alcătuiesc cele mai glorioase pagini ale istoriei neamului românesc au și înzestrat instituția sacră cu cele necesare pentru mântuitoarea operă de zidire sufletească și de înzdrăvenire națională, pe care o săvârșia în mijlocul neamului. Iar poporul credincios niciodată nu și-a uitat de dreptatea cuvântului din Scripturi: „Vrednic este lucrătorul de plata sa”. Nu a refuzat să răsplătească, după puteri, ostelile păstorilor lui sufletești.

După furtunoasele vremi de pe la mijlocul veacului trecut în Vechiul Regat statul a secularizat averile bisericesti. În schimbul acestor averi statul s'a obligat însă, prin legea clerului mirean din 1893, să a-

copere din propriul său buget nevoile materiale ale Bisericii și ale așezămintelor ei. După războiul întregirii noastre naționale și bisericile autocefale din noile provincii românești au intrat sub scutul României nouă, beneficiând de ajutorul statului.

A urmat Legea de organizare unitară a statului (Constituția) și celelalte legi prin care acesta își înoiește obligația de a acorda protecțiunea și ajutorul material Bisericilor din cuprinsul țării.

Și — până anul acesta — statul și-a împlinit datoria... de bine, de rău. Adevărat că față de Biserica ortodoxă s'a arătat mai mașter decât față de cultele minoritare. Nedreptatea aceasta, subliniată de noi și de alții în atâtea rânduri, însă, putea fi rectificată după prevederile Constituției și a celei mai elementare dreptăți.

Anul trecut viața de stat a intrat într'o zodie de greutăți dintre cele mai alarmante, iar viața gospodărească a țării în zodia unei mizerii fără precedent. Guvernul s'a alarmat și a căutat mijloace de îndreptare a situației, ori măcar de zăgăzuire a prăvălirii totale. În loc să găsească însă mijloace de sporire a productivității pe toate terenurile și să facă economiile necesare unde acestea se pot face; în loc să micșoreze nesfârșitele regimente de sinecuriști recrutați din pleava clientelei politice, din mulțimea anonimă chinuită de foamea mile-

nară; în loc să desființeze absurdă și costisitoarea lege administrativă care înghite câteva miliarde din bugetul Statului și în loc să desființeze duzina de case autonome, ale căror consilii de administrație cheltuiesc cel puțin de câtevoari cât costă întreținerea tuturor cultelor din țară -- guvernul și parlamentul său s'a oprit la etern inoperanta măsură a micșorării salariilor funcționarești și a sporirii impozitelor...

Dar, în definitiv, dacă situația era de așa natură, încât să reclame jertfe dela toți cetățenii și dela toate instituțiile țării, de bună seamă nu preoții și Biserica erau cei dintâi ca să protesteze împotriva reducerilor bugetare, reclamate, dacă nu de necesitățile reale ale statului cel puțin de neputințele duhovnicești ale conducătorilor lui.

În preajma alcătuirii ultimului buget, pe 1931, Biserica noastră și-a spus cuvântul prin reprezentanții săi legiuitori: Ea înțelege să aducă jertfele ce i se cer, în măsura în care li se impun și altor instituții, după ce va fi fost pusă însă pe picior de egalitate proporțională cu celelalte culte, privilegiate până acuma.

Atitudinea Bisericii era și dreaptă și demnă. Ea izvora dintr'o superioară înțelegere a crizei acute prin care trece statul, dar și dintr'o clară conștiință a drepturilor sale, atât de crunt nesocotite până astăzi.

Ce-a făcut însă statul — recte Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor — pe urma acestei atitudini? A măcelărit bugetul Bisericii atât de îngrozitor, încât, dacă se va aplica, va duce desigur la o desorganizare a instituției sacre, care totuș a contat până astăzi — și credem că mai contează — ca unul dintre cei mai puternici stâlpi pe cari se razimă însăși existența statului, câtă vreme acesta ține să fie creștin.

Guvernul nu s'a mulțumit să amputeze bugetul cultelor în măsura amputărilor făcute bugetelor altor departamente; nu a tăiat 10—15—20 de procente, ci a tăiat așa, cu nemiluita, cât a prins cuțitul: 30—40—70 de procente. La capitolul bugetar al trebuințelor materiale a tăiat peste jumătate. Consiliile eparhiale și protopopiatele le-a desființat aproape. Iar brunei de personal administrativ și misionar pe care i l-a lăsat Bisericii, i-a aplicat o curbă de sacrificiu care uneori întrece în asprime în-

doitul și întreitul curbei aplicate funcționarilor de stat. E nedrept. E stupid de nedrept.

Asta-i răsplata Statului față de Biserică, pentru neclintita jertfelnicie cu care l-a ajutat de-alungul istoriei — ar zice, îndurerat, un preot bătrân, făcându-și modest bilanțul ostelnelor sale și punându-l alături de mizeria pe care i-o îmbie astăzi prezumtivul său „protector“ constituțional.

Iar noi,ăștia mai tineri, o spunem fără reticențe: Asta-i primul pas spre separația Bisericii de Stat. Nu noi am dorit-o. Nici n'o dorim. O inaugurează însă statul (adecă guvernul actual). Nu de-odată, ci în rate. Ca durerea să fie mai îndelungată.

Asta însemnează, că Rusia ne este vecină. Guvernul o dovedește indeajuns de brutal.

Dar ce ne facem noi în această situație? Ce vor face *slujitorii* Bisericii, preoți și mireni deopotrivă? *Vom sluji*. Cu și mai multă credință, cu și mai cald devotament. Ca să placem lui Dumnezeu și să câștigăm dragostea credincioșilor noștri. Cu ei au trăit înaintașii noștri și Biserica dreptmăritoare a lui Hristos și se vede că numai cu ei îi este dat Bisericii să treacă la tot mai multă și mai curată glorie în viitor. Nu cu stăpânitorii veacului acestuia. *Vom sluji* deci suferind și vom suferi slujind, în credința că „celce va răbda până la sfârșit, se va mântui“. Dar fie-ne îngăduit să mai adăogăm o vorbă: Să rabde *toți*. Ca nici unul să nu fie dat stricăciunii — de judecata oamenilor sau de-a lui Dumnezeu.

Și să s'aplice măcar în Biserică porunca lui Pavel (adresată, e adevărat, Tesalonicenilor, dar sunt și în Biserica românească „Tesaloniceni“): „Cine nu lucrează, nici să nu mânânce“. Vlădicii să privegheze.

Și încă ceva. Parlamentul care a ținut să răstignească Biserica prin bugetul nou, numără între membrii săi câteva duzini de preoți. Ce-ar fi dacă acești preoți s'ar solidariza în suferință cu frații lor întru slujirea lui Hristos și și-ar depune mandatele? Căci solidarizându-se numai teoretic, lumea ar fi ispitită să creadă, că stau în parlament numai pentru diurnă și nu ca să apere, chiar și cu sacrificii, dreptatea, în slujba cărora stau prin îndoita lor calitate: de preoți și parlamentari.

Dacă ar avea curajul creștinesc și românesc de a-și depune mandatele, preoții

parlamentari ar ieși cu obrazul curat din încurcătura în care i-au adus șefii lor politici. Și asta nu e chiar așa de puțin pentru un preot.

Un lucru pare sigur: „Focul“ de acum ne va fi spre curățire. Nu spre „curățare“. Spre „curățare“ poate că le va fi altora. Li deplângem de pe-acum și ne vedem de treabă.

(„Revista Teologică“).

Prof. Nicolae Colan.

Suferință și remediu.

„Unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră“.

Luca, 12, 34.

Cine ar putea spune, că omenirea de azi nu suferă? Toți cari o examinează constată că e bolnavă, că suferă îngrozitor. În toate domeniile de manifestare diagnosticul este o neliniște specific modernă; în raporturile economice și politice dintre state și indivizi, în raporturile culturale chiar, se vede o frământare istovitoare; îngrijorător augur! Arta în general, literatura în special, ca un reflex al stărilor tulburi în care trăim, poartă pecetea marelui sbucium contemporan, care se observă în toate straturile sociale fără deosebire.

Este însă suferința modernă o boală cu totul nouă și, deci, are nevoie de un remediu absolut nou? Iată o întrebare la care răspundem hotărât nu. Istoria ne arată că trecutul omenirii este o luptă încordată, un sbucium lung, întretăiat de perioade de reculegere, de liniște, de înălțare. Ori de câte ori omul a început să fie dominat de ceea ce este animalic în el, ciocnirea și suferința au fost inevitabile și când s'a simțit istovit, s'a întors spre el însuși cu mai multă înțelegere și cu o mai mare dorință de pace. Și într'un caz și într'altul, hotărâtor este sufletul, iar materia nu este decât un instrument, conflictele economice, un pretext. Istoria este istoria sufletului omenesc; în nesocotința acestui adevăr stă enorma greșală a materialismului istoric, care susține că toate transformările se datoresc factorului economic, și a politicianilor, cari cred, că refacerea va veni automat în urma unei legi, concepută peste noapte și votată în zori înainte de a fi treziți deabinelea.

Războiul mondial a întrecut toate războaiele anterioare nu prin esența lui, ci prin

intensitatea lui; iar criza care i-a urmat și în care ne sbatem, nu este numai o criză economică-financiară, ci mai ales o acută criză morală. Încercările de îndreptare se fac toate pe planul exterior-economic și eșuiază până acuma una după alta. Sufletul nu intră în combinație, nu i se dă importanță și tocmai acest suflet al nostru, hotărâtor în desfășurarea evenimentelor, este bolnav și în însănătoșirea lui stă miraculosul remediu al vremilor noastre. Istoria ne dovedește că, atât în viața popoarelor cât și a indivizilor, dacă survine o nenorocire, sufletul rămânând intact, refacerea urmează repede; iar dacă răul atinge și sufletul, toate încercările exterioare de îndreptare rămân ineficace. Crizele mari, catastrofale, care au dărâmat imperii și au nimicuit civilizații, au fost crizele morale. Numai popoarele sănătoase s'au ridicat, iar când și-au pierdut sănătatea, au decăzut vertiginos. Grecii nu erau bogați, și au căzut cu toată civilizația lor strălucită? Romanii nu erau bogați, și au căzut cu toată admirabila lor întocmire civilă și militară? Și exemplele s'ar putea înmulți.

Sbucium sufletesc, criză morală intensă era și la apariția creștinismului. Creștinismul apare ca o lumină binefăcătoare pentru lumea întemnițată în întuneric, apare ca un sol de pace și mângâiere în mijlocul omenirii înfometate de adevăr și alterate de viață religioasă formalistă. Dumnezeu-Isus începe prin a reface sufletul, prin a-l însănătoși; El regenerează acest biet suflet omenesc bolnav, intronând împărăția lui Dumnezeu în conștiințe prin puterea adevărului și dragostei și din inimile milioanele de credincioși ce-L urmară se înalță un nou imn către Stăpânul tuturor. Refacerea a început dela suflet, căruia i s'a dat mărețul ideal al fericirii viitoare, prin credința curată și practica virtuții în viața aceasta. Axa vieții a fost strămutată într'o lume unde nu este nici urmă de imperfecțiune și numai datorită acestui fapt creștinii au fost capabili de atâta eroism, de atâta abnegație încât au refăcut lumea din temelii, căci acolo unde este comoara noastră este și inima noastră.

De atunci și până astăzi, transformări din cele mai bizare, deviații din cele mai regretabile dela principiul fundamental al

dragostei creștine au putut fi înregistrate, dar focul sacru și etern aprins în suflete de Isus Christos niciodată n'a putut fi stins cu totul. Din când în când greșala a putut voala adevărul și dragostea creștină, dar lupta dârză și munca devotată a lucrătorilor în via Domnului le-a arătat lumii în toată strălucitoarea lor puritate. Aici stă covârșitoarea importanță a Bisericii lui Christos în lume și aici este și speranța noastră într'o refacere spirituală a omenirii.

Astăzi pământul ne leagă iarăși prea strâns de el; fruntea și ochii noștri sunt plecați în țărână și se pare că lumea se înecă în bogățiile ei: faliment din cauza supraproducției. Materia ne-a încătușat cu puternice lanțuri și se recunoaște de către capete înțelepte că intensă criză din zilele noastre este o criză de spiritualitate.

Să sperăm însă într'o revenire. Adevărul descoperit de Mântuitorul există și astăzi în sufletul oamenilor ca un soare pe care norii îl pot face invizibil, însă ale cărui raze nu pot fi cu totul împiedecate și a cărui lumină continuă să facă un imens bine inimilor împovărate. Să credem cu tărie și sinceritate în acest adevăr și în Biserica ce-L propovăduiește, caci nici „Porțile iadului nu o vor birui pe dânsa“.

Astăzi când sub masca lustruită a politizei se ascund gânduri negre, când mai continuă diplomația secretă și spionajul este în floare, când cei ce semnează pacte pentru menținerea păcii cheltuesc sume fabuloase pentru înarmare, când programele diferitelor guverne nu ajung la rezultat, căci este puțin suflet creștinesc în ele și mai ales nu este în aplicarea lor, când toată lumea privește cu înfrigurare și neîncredere în ziua de mâne, numai dragostea creștină poate fi remediul suferinței de azi.

Dar pentru aceasta trebuiește muncă îndelungată și încordată.

Să sperăm și să muncim pentru restaurarea domniei dragostei creștine. În această muncă, în această grea luptă ostașii lui Christos au de cucerit citadelă cu citadelă, de dărâmat zid cu zid din câte a construit meschinăria lumii acesteia; sacrificiul nu este mic, dar vor înscrie pe drapelul lor o nouă și strălucită isbândă, „ci îndrăzniți, Eu am biruit lumea“, a zis Mântuitorul.

Isidor Todoran.

Un moment istoric

în relațiile dintre ortodoxie și protestantism.

Domnul Profesor Dr. Orest Bucevschi a fost invitat de Facultatea Teologică Reformată din loc, să țină o conferință vorbind despre „Principiile sistemului dogmatic în Biserica ortodoxă“. Conferința a avut loc Joi în 5 I. c. în sala festivă a Facultății reformate fiind onorată de prezența învâțatului Episcop Dr. Makkai Sándor, a profesorilor și studenților facultății reformate, cât și a unui public select.

Conferențiarul în introducere a remarcat cauzele în urma cărora între protestantism și ortodoxism s'au putut stabili mai bune relații pe terenul vieții practice-sociale, decât cum e cazul între catolicism și ortodoxism, cu toate că din punct de vedere dogmatic, e cu mult mai apropiat catolicismul de ortodoxism, decât protestantismul. În special lipsește atât din ortodoxie cât și din protestantism exclusivismul atât de categoric accentuat de catolicism. Ideia libertății religioase, asemenea este înțeleasă, cu toată excluderea anarhiei religioase mai de comun acord de ortodoxism și protestantism, până când catolicismul e autoritativ nu numai în chestiunile cari sunt în intimă legătură cu revelațiunea, ci statorțe directivele sale categorice și imperative în toate chestiunile vieții sociale și de stat.

Apropierea dintre ortodoxie și protestantism s'a documentat vădit prin conferințele interconfesionale, mai ales după războiu, și cunoașterea mai deaproape a doctrinelor, va cimentă și mai mult relațiile prietenoase.

Episcopul reformat a declarat, că faptul, că un teolog ortodox este chemat ca să facă expunerea credinții ortodoxe în fața profesorilor și studenților teologi reformați, este un „eveniment istoric“, care va sluji ca un puternic punct de plecare pentru a întemeia și a consolida prietenia care nu poate rezulta decât din cunoașterea temeinică și reciprocă.

Ca să corespundă pe deplin acestei intențiuni a organizatorilor conferinței, Dl Bucevschi arată că de fapt între protestantism și ortodoxism sunt deosebiri fundamentale de credință: Biserica ortodoxă are intima

convingere, că ea reprezintă creștinismul autentic care este creștinismul primelor veacuri, bazat pe Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune, lămurit de sinoadele ecumenice și păstrat nealterat până în zilele noastre de magisterul infailibil al Bisericii, care este totalitatea episcopilor ortodocși. Sf. Scriptură nu cuprinde întreaga descoperire, ori nu o conține destul de lămurit, lămurirea și complectarea se află în Sf. Tradițiune.

Credința fără fapte este moartă. Mântuirea noastră nu se face decât cu ajutorul harului ceresc cu care conlucrăm. Nu există o predestinație independentă de faptele noastre.

Doctrina Bisericii ortodoxe referitoare la taine a fost deasemenea foarte frumos expusă.

Concepția ortodoxă privitoare la judecata parțială, la stările de după moarte, până la judecata de veci, soarta celor buni și celor răi în conformitate cu crezul ortodox și cărțile simbolice ale lui Petru Movilă și Dosofteiu, au putut să fie și ele cunoscute din partea auditorului.

Expunerea obiectivă, blândă dar profund documentată, a făcut o excelentă impresie, și tradusă propoziție de propoziție în limba maghiară, va apărea în Revista scoasă de facultatea teologică reformată.

După cât știm, conferința Dlui Bucevski este cea dintâi realizare la noi în țară, a încercărilor interconfesionale din străinătate, pentru cunoașterea temeinică și reciprocă a feluritelor confesiuni.

Rep.

Calvarul parohiei ortodoxe Geaca, din județul Cluj.

Pe hotarul comunei *Geaca* au fost înainte de 1918 mai mulți proprietari mari de pământ. Unora se convenia să li se espropieze pământul întreg, căci nu îl lucrau sau că aveau și alte moșii, altora o parte bună, — și așa s'a întâmplat, că toți plugarii îndreptățiți, români, unguri și țigani, au primit partea convenită lor.

Domnii Flori și Tudorii s'au îngrijit și de proprietari, căci în definitiv aci era rost de ceva procopseală, și numai biserica ortodoxă a rămas pe urmă, — acordându-i-se — după ce erau toți mulțumiți, cu scrisori

în regulă aprobate, — 16 jughere de pământ *arabil*. Când să i se dee în primire bisericii cele 16 jughere, creștinii au protestat, pe motiv că numai 9—10 sunt folosivere, iar restul de 6—7 jughere sunt un deal pe care cresc numai spini, de care nu te poți apropia nici cu plugul nici cu sapa. Cel mult ar fi un pășunat bun de capre, dacă le-ai praponi cu niște funii, ca să nu cadă și să-și frângă coarnele și gâtul.

După multe proteste și rugăminți, după intervenții personale până la Ministrul de agricultură, — în sfârșit Ministerul a trimis pe Inspectorul *Iancu*, ca să cerceteze la fața locului gravaminele credincioșilor.

Inspectorul *Iancu* avea delegația de câteva luni, dar spre nenorocul lui a ales o zi viforoasă din mijlocul lunii Ianuarie, și însoțit de un funcționar dela Consiliul eparhial au plecat la *Geaca*, cu automobilul episcopiei. Pe lângă ger, era și o zi întunecoasă și oamenii din *Geaca* nici nu credeau că o să mai vină Domnul Inspector, când, după vorba Românului, nici cânele nu era consult să-l scoți din culcuș.

Ajunși la fața locului, au constatat fără multă bătae de cap, că cele 6—7 jughere sunt deal neroditor, dat bisericii și popii românesc în batjocură, de către puternicii zilelor.

Intrând în discuție cu poporenii, cari cereau cele 6—7 jughere din o livadă a contelui *Béldi*, — inspectorul a găsit, că *la carte* livada este un lac, care a fost scos de sub espropiere, deși lac nu e și n'a fost poate dela potopul lui *Noie*.

Inspectorul le spune, că nu le poate da din lac, — dar oamenii nu cer din lac, care nu e, ci din livada care e lăsată contelui *Béldi*, — vor fi știind inginerii de ce. Trecând pe lângă lac, se găsește o altă livadă, și oamenii cer să li se dee dar de aci cele 6 jughere, dar privind inspectorul mapa, află că livada aceasta, fostă și ea a contelui *Béldi*, acum e pe numele avocatului *Rachișan* din *București*, faimosul avocat cunoscut în mataprazlicurile lui *Z. Păclășanu*.

Când au aflat oamenii și treaba aceasta, au început să murmure și inspectorul înțelegând că s'ar putea întâmpla ceva... a plecat iute cu automobilul spre *Cluj*, mulțumindu-i că va veni *a doua oară*.

Sosit la Episcopie, a povestit cazul, dar rugat să facă raport în scris, a spus că nu îndrăznește, căci nu știe pe cine din cei puternici, de pe scaune azi, îi va nimeri, și a recomandat să trecem la Vaida-Camaras, unde este rezervă de Stat, bună, și de acolo se poate da bisericii, fără urmări.

Spunea că acest aranjament îl poate face cu inginerii Tilea și Nemeș, cari nu doresc să mai sulevăm chestia locului contelui Beldi și nici proprietatea avocatului Rachițan.

Acum oamenii aflând că mai este un domn la București, Costea, fost cleric în Blaj, s'au hotărât să meargă și pân' la dl Costea, căci acela trebuie să știe ceva, cum s'a făcut la carte din livada contelui Beldi — lac, scutit de espropriere, și pe ce cale a ajuns avocatul Rachițan la un complex frumos de 120 jughere, care a fost al contelui Beldi. Un drum până la București nu e o lume, o să-l facă oamenii cum vor putea, că tare sunt dornici să știe minunea aceasta a lacului și a livezii lui Rachițan, originar din Gales, de lângă Sibiu.

Norocul, că oamenii au aflat că Costea i-ar putea minți, fiind tovarăș la isprăvile reformei agrare cu toți înșelătorii de popor, — și astfel vor căuta alt drum pentru aflarea adevărului.

Scrisă în anul al 13-lea al domniei românești, ca să se vadă calvarul comunelor bisericesti ortodoxe din câmpia Ardealului, județul Cluj.

Legile pot fi cât de bune, dacă le aplică oameni ticăloși și pungăși.

Conferință religioasă.

Numărul conferințelor religioase cari se țin an de an, în diferite centre ale României, este considerabil. Publicul înțelegător și iubitor de biserică, le ascultă cu paciență, fie din stima față de conferențiar, fie de curiozitate, fie din via dorință de a putea spicui ceva folositor pentru necesitățile vieții religioase. Cele mai multe însă nu dau nici o contribuție la îmbogățirea capitalului de cunoștințe din domeniul vieții religioase, pentru motivul, că nu ori cine poate ținea o conferință religioasă, și nu ori ce problemă religioasă poate fi luată de subiect al unei conferințe.

Conferința ținută de Prof. Dr. O. Bucovschi, în ziua de 8 Febr. c., în cadrele ciclului de conferințe aranjat de Societatea Ortodoxă a Femeilor Române din Cluj, aparține cercului restrâns de conferințe, menite să fie ascultate cu interes, din simplul motiv că satisfac necesitățile vieții religioase.

Acu prin titlul puțin pretențios de altfel: „Câteva aspecte ale ortodoxiei“, autorul arată că nu se inspiră nici din mărturisirile de credință, nici din dogmaticile ortodoxe, pentru a face o expunere teoretică a doctrinei ortodoxe, ci își culege material din câmpul larg al vieții religioase ortodoxe.

Imprejurarea că biserica ortodoxă este mult mai strâns legată de viața națiunilor în cari trăește, decât celelalte biserici, problema pusă în felul acesta reprezintă o muncă uriașă. Conferențiarului i-a reușit totuși să spicuiască cele mai importante aspecte ale ortodoxiei din viața tuturor popoarelor ortodoxe. Fapt care contribuie pe deoparte la lămurirea notelor specifice ale ortodoxiei în raport cu celelalte confesiuni, iar pe de altă parte la înlăturarea completă a învinuirii că ortodoxia este piedica pentru dezvoltarea culturii popoarelor ortodoxe.

Ideile fundamentale, în jurul cărora este grupat întreg materialul conferinței, sunt: ortodoxismul ca reprezentant al creștinismului din lumea greacă, diferă de catolicismul apusean din lumea latină încă dela început, diferență orientată după concepțiile de viață ale celor două lumi diferite. Ortodoxismul nu este distrugător, ci creator de cultură.

Aceste două idei sunt dezvoltate cu tot aparatul științific, reclamat de societatea contemporană foarte pretențioasă. Argumentarea în cea mai mare parte este orientată după manifestările controlabile ale ortodoxismului în viața națiunilor ortodoxe și după afirmațiile pe deplin întemeiate ale reprezentanților celorlalte confesiuni.

Concluzia finală: creștinismul ortodox păstrează doctrina nealterată a Mântuitorului, viază din plin în mijlocul omenirii chiar și în cele mai critice împrejurări externe, imprimă o notă specifică asupra culturii popoarelor ortodoxe, cari dacă azi poate nu sunt la același nivel cultural cu popoarele apusene, nu din vina ortodoxismului, ci din vina condițiilor vitrege de trai.

Impresia generală lăsată de această conferință este, că dl Prof. Dr. Bucevschi, a indicat domeniul care trebuie azi mai mult cercetat, de toți reprezentanții bisericii ortodoxe. Suntem puțin cunoscuți de aderenții celorlalte confesiuni creștine, și apreciați în consecință, fiindcă nici noi nu ne dăm seamă de puterile cari acționează în ortodoxism.

Rep.

CRONICĂ

Predică în Biserica Catedrală. Duminecă, 22 Februarie c., va predica la Sf. Liturghie *Andrei Ludu*, iar la Vecernie *P. Curea*. — În Capela Școlii Superioare de Comerț în această zi va servi și predica *A. Mușat*.

În consistorul mitropolitan ținut în Sibiu la 20 Ian. c. s'a primit cu unanimitate propunerea d-lui prof. univ. Dr. I. Lupăș, ca biserica noastră să comemoreze împlinirea alor 170 ani dela ținerea Sinodului din Alba Iulia, convocat și condus de călugărul *Sofronie*, biruind prin asta lupta ortodoxiei românești în Transilvania și părțile ungurene. În legătură cu aceasta s'a aprobat ca să se recomande tuturor bibliotecilor parohiale din Mitropolia Ardealului, cartea d-lui *Dr. Silviu Dragomir: Istoria desrobirii religioase a Românilor din Ardeal în sec. XVIII-lea*. Să se cerceteze, prin o comisie specială, unde se odihnesc osemintele călugărului *Sofronie* și acolo să se ridice o cruce de pioasă amintire creștinească. Să se intervină la Sf. Sinod pentru canonizarea tuturor preoților și mirenilor, cari au fost martirizați în cursul luptelor din sec. 18-lea, pentru apărarea ortodoxiei prin bătăi, întemnițări și ucideri. Și în sfârșit, să se întemeieze o bibliotecă de popularizare istorică religioasă, care să se răspândească în cercuri cât mai largi.

Se pun pedeci celor ce voesc să revină la ortodoxie. Din Maramureș ca și din alte părți ne vin știri tot mai dese despre pedecile ce se pun celor ce vor să revină la ortodoxie. Membrii autorităților administrative, înscriși în Agru, își fac titlu de glorie din a face șicane celor ce voesc să treacă, amânându-i de pe o zi pe alta.

S'au aflat notari cari inspirați de mai marii lor, au cerut celor ce s'au prezentat pentru trecere, să și achite mai întâi birul și apoi să facă luxul declarațiilor de revenire la ortodoxie. Au fost oameni cari au bătut de câte 10 ori pragul cântărilor oficerilor stării civile până li s'au luat în seamă declarațiile. Cei ce fac aceste șicane cred că pot să oprească pe oameni dela treceri, constatăm că se înșală, căci curentul a devenit tot mai mare și de ar fi stări mai bune, să li se poată da cu ușurință preoți, n'ar trebui nici 5 ani și Maramureșul întreg ar fi ortodox, ca și alte părți.

Examenele de capacitate pentru profesorii de religie, după hotărârea Min. de Instrucțiune, au fost fixate pe ziua de 16 Martie 1931, și se vor ținea la Universitatea din Cluj.

Clasa a 8-a de liceu nu se mai reînființează. În ultimul timp s'a discutat mult în presă chestia reînființării clasei a opta de liceu, în locul anului preparator dela Universități. Într'un timp se părea că și Min. de Instrucțiune era de această părere. După ultimele informații se comunică prin ziare că Min. de Instrucțiune a hotărât în mod definitiv să nu se mai reînființeze clasa 8-a, în schimb a luat dispoziții să se organizeze anul preparator la toate Universitățile din țară.

Un mare cutremur de pământ s'a întâmplat în Noua-Zeelanda în regiunea golfului Hawke, atingând orașele Napier și Hastings. Cutremurul a fost așa de puternic încât numai puține case au rămas nedărmate. Panica a fost grozavă, iar dărâmurile au acoperit viețile mai mult decât alor o mie de oameni. Orașul Napier fiind lângă mare, cei dintâi cari au venit într'ajutorul sinistraților au fost echipagiile câtorva vapoare engleze. Jalea și paguba e foarte mare.

A apărut:

Prețul 40 Lei.

Pr. Ion Goron „NOUA LEGE”
cuvântări despre fericirile evanghelice.

Pentru preoții din eparhie și pentru abonații „Renașterei” 30 Lei.

❁   **PARTEA OFICIALĂ**   ❁

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ
Nr. 742—1931.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Ministerul de Interne prin prefecturile județene a trimis instrucții către primăriile comunale, în vederea stărpirei omizilor din pomi și a distrugerii măracinilor, ce servesc de focare acestor insecte și paraziților vegetali.

Obligăm pe toți cucernicii preoți, să dea tot concursul moral administrației în executarea acestor dispozițiuni, luminând, pe credincioși, prin citirea și lămurirea instrucțiunilor, asupra importanței acestei opere.

Cluj, la 7 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 717—1931.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, a intervenit la Consiliul Central Bisericesc cu rugămintea de a se face demersuri pe lângă toate parohiile din țară, îndemnându-le să împartă biletele de loterie trimise anterior de către Societate în scop de a se aduna fondurile necesare construirii unui cămin în orașul T.-Severin.

Intrucât societatea vrea să facă tragera acestei loterii, este necesar ca să-și încheie socotelile și să știe precis ce bilete au rămas nevându-te.

De aceea punem în vedere tuturor parohiilor din Eparhie ca să trimită de urgență pe adresa Societății din București Calea Moșilor Nr. 148 atât biletele nevândute cât și banii adunați din celelalte bilete.

Cluj, la 10 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 857—1931.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Sfântul Sinod este informat, că anumiți călugări și călugărițe colectează ajutoare pentru mănăstirile unde trăesc fără să aibă

acte în regulă dela autoritățile respective bisericești și dela Ministerul de resort, expunându-se astfel să fie deținuți de autoritățile civile și trimiși la urma lor sub escortă.

Cum asemenea cazuri scad prestigiul mănăstiresc, dispunem să se execute strict următoarele dispoziții ale Sfântului Sinod:

1. Toți călugării și călugărițele sunt oprite de a mai face colecte publice fără acte în regulă și

2. Preoții din enorie sunt îndrumați a opri pe călugării și călugărițele ce fac astfel de colecte fără să aibă actele respective și în același timp î-i vor denunța aici.

Cluj, la 10 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 543—1931.

(9) 2—3

CONCURS

Consiliul eparhial ort. rom. din Cluj, ca administrator al fundațiilor puse sub chivernisirea sa, prin aceasta publică concurs pentru distribuirea bursei din fundațiile următoare:

1. Trei burse de câte 2000 Lei din fundațiunea „*Dumitru Manovicu*“, pentru tineri elevi de liceu sau aplicați la meserii, de pe teritoriul protopopiatului Abrud și Câmpeni.

2. O bursă de 1500 Lei din fundațiunea „*Zeno Popescu*“, pentru un elev dela școlile din Reghinul-săsesc.

3. O bursă de 500 Lei din fundațiunea „*Petru și Lucreția Cadar*“, pentru un tânăr ort. rom. din Lunca-Bradului, dedicat pe carieră industrială.

Bursele se vor conferi pe bază de cereri, înaintate acestui Consiliu, în termen de 30 de zile dela prima publicare a concursului.

La cerere se vor alătura:

1. Estras de naștere.

2. Atestat școlar.

3. Certificat de moralitate.

4. Dovadă dela oficiul parohial din localitatea domiciliului, că este avizat la ajutor.

Cluj, la 24 Ianuarie 1931.

Consiliul eparhial.